

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L. Pop 10

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77

Ejeli telefon (nyomda) 2-02

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Félsz évre 1150 Lei
Évi 2300
Negyedévre 575
Egy hónapra 190

X. évfolyam 20. szám

1939. január 23. csütörtök
* 5000. szombat 12 *

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A zsidó diákok két kérése

Mióta az új kormány hivatalbálepott, hőséges aratása van a kérelmeknek és sérelmeknek. Napról napra egyik külföldi és a másik után koptatja lábát minden elképzelhető minisztérium lépcsőjén s a reszortminiszterek reggeltől estig jegyzik a panaszokat és kívánságokat. A legtöbb küldöttség a múlt rezsimben elkövetett nagyon súlyos sérelmek orvoslását kéri és nagyon jogos kívánságainak teljesítését várja. De a kéréseknek ebben a jó konjunktúrájában akadnak sokan, akik egészen egyéni kívánságot hordoztak a tarsolyukban egyik — miniszterrel a másikig. Van, aki csak egy jó pozíciót kér, vagy egy zsiros stallumot a másik kukoricát szeretné szállítani az inséges vidékeknek, akad aki megelégszik akármilyen apró tisztelettel. A közügyben járó küldöttségek hidat, vasutat, utat, kórházat, iskolát, vágóhidat, vagy egyéb közintézményt sürgetnek a felújításra városnak és megyének.

A küldöttségiárak ebből a nagy forgatagban fognak egy szomorúan szegény küldöttség kopogott be a miniszterelnökhöz. Az ország négy egyetemi centrumában tanuló zsidó diákok kiküldöttjei sorakoztak fel a miniszterelnök előtt és a miniszterelnök asztalán törőny-magasságban felgyült memorandum-tömkeleg tetejére leették ők is memorandumukat. A milliós értékek cserebáreléséről sürgős kívánságok tengerében szivfiosaró látvány a zsidó diákok vékony kis memorandumja. Mert vajon mit kért Románia zsidó diáksága most, amikor igazán szűrtje van a kérésnek és kéregetésnek? Egy kis támogatást a zsidó diákságnak s egyenlő elbánást a zsidó diákság számára az ország összes egyetemén.

Kibuggyan az ember szeméből a könny, ha erről a memorandumról beszél. Hova jutottunk, hova jutott el a mi jövőnk életünk reménye, a zsidó diákság, ha már kértünk sem tud egyebet, mint azt, ami minden alkotmányos és emberi jog szerint annyira természetes, hogy beszélni sem volna szabad róla? Ez az apró memorandum szomorú, de igaz keresztmetszete a mi zsidó életünknek. Megszámlálhatatlanul sok milliót költöttek el az egymás után következő kormányok a diákság kulturális és szociális céljaira. Sok százezer lej jutott ezekből az összegekhez a nagyváradi és kolozsvári rombolások finanszírozására is, de a megté- pázott és megcsufolt romániai zsidó diákság csak most ért el odáig, hogy a maga jogos álléretét elkövetelje az állami szubvencióból, hiszen ezek a szub- venciók az adófizetők és bizony nem utolsósorban a zsidó adófizetők véres verejékből tevődnek össze. A kétszer- kettő nem olyan alapvető igazság, mint az, hogy a diákság jóléti intézményei számára juttatott összegekkel a zsidó diákságot jogszertint megilleti az arányos hányad, mégis mint külön jótéteményt kell most kérje a memorandum.

És a másik kérés! Még szomorúbb fe- jezete a zsidókérdés történetének. Egy- forma elbánást kérnek a zsidó diákok az ország összes egyetemén! Hányszor hir- dették szóban és írásban bent az ország- ban és a külföldön is, hogy Romániában nincs numerus klauzusz és a zsidó diá- kok ugyanazt az elbánást élvezik az egye- temeken, mint román kollégáik. A zsidó diákok pedig mindezek ellenére nem kérték egyebet, csak egyenlő elbánást. Mert eddig ez az egyenlő elbánás abban merült ki, hogy ők voltak a felhivatalosan engedélyezett pofozógépek, akiknek ké- nyükedvük szerint végigverték a többi

diákok, ahányszor akartak. Numerus klauzusz persze nem volt, — legalább is papíron nem — de a mindig megtor- lattanul maradt sűrű pofozások és brutális inzultusok elől külföldi egyetemekre menekültek a zsidó diákok nagyrésze, ahol nap-nap után héroszi csatát vívnak a nyomorral és a nélkülözéssel. Hányan hullanak el, hányan roppannak derékba,

amíg egyiknek-egynek sikerül a diplomáig elverődnie.

Az itthonmaradottak pedig természet- jes jogaikból kismenniye fűtetlen diák- szobákban és koldusszegény menzákon napról napra jobban sorvadnak és egyre nehezebben vergődnek el a céljig. Remél- jük, hogy a kormány meg fogja tenni velük szemben kötelességét, amit minden

kérés nélkül is tartozna megadni, de a tizenkettedik órában a zsidó társadalom- nak is kötelessége megmozdulni végre és segédkezni nyújtani nekik ahhoz, hogy egykori morális és materiális erejükkel visszazserezhessék. Még pedig most amíg nem késő, mert „lesz-e gyümölcs a fán, amelynek nincs virága?”

I. I.

Kétszer is elnapolták a kölcsönről beszámoló minisztertanácsot, mert Popovici részletes távirata nem érkezett meg

Péntek este ül össze a minisztertanács. Tíz százalékot fog kitenni a kibocsátási költség

(Bucuresti-Bukarest, január 23. Az Uj Kelet tud.) A kedden délután megjelent Lupta megerősíti azt a hírt, hogy Páris- ban aláírták a prelimináris kölcsönszer- ződést. A kölcsön feltételeit még mindig a legnagyobb titokban tartják. Manu Gyula miniszterelnök személyesen tart- ja fenn az összeköttetést Popovici Mihály pénzügyminiszterrel és a kormány tagjai is csak Manu-t keresztül értesül- nek a legújabb hírekről. A miniszterel- nök egyebeknél ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a régensvárosban és beszám- olta a kölcsöntárgyalások jelenlegi hely- zetéről. A kormány még egy utolsó táv- iratot vár Párisból és ha az megérkezik, esetleg már holnap a parlament elé ter- jesztik a stabilizációval kapcsolatos tör- vényjavaslatokat.

Ma délelőtt az Adeverul párisi táviratot kapott, amely szerint a külföldi banká- rok még mindig nem közölték Popovici Mihály pénzügyminiszterrel sem a köl- csön árfolyamát, sem pedig annak össze- gét. A táviratot, amely érthető módon nagy konsternációt keltett, bemutatták a kormány tagjainak, akik kijelentették, hogy az Adeverul jelentése tulságosan pesszimista, viszont a végleges megegye-

zésről és a kölcsönszerződés aláírásáról szólok hírek tulságosan optimisták. Bizo- nyos kérdésekben csakugyan létrejött már a megállapodás, de az utolsó szó még nem mondták ki a kölcsön ügyében.

A londoni Financial News értesülése szerint a kölcsön körül felmerült egyik legnagyobb nehézség az, hogy a francia törvények négy százalékos kincstári ille- tekkel sújtják a külföldi kibocsátásokat. Tekintettel arra, hogy a kölcsön legna- gyobb része Franciaországban kerül először, ennek a kérdésnek igen nagy jelentősége van különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a bankárok jutalékát 5 százalékban állapították meg, amelyhez költségek emélen külön még egy száza- lékot fognak felszámítani. Amennyiben tehát a francia kormány nem talál vala- milyen megoldást a kincstári illeték ügyé- ben, a kölcsön kibocsátási költségei 10 százalékot fognak kiteenni, ami horribilis összeg.

Az a stockholmi eredetű hír, hogy Po- povici Mihály pénzügyminiszter a svéd gyufatröszttel szerződést írt volna alá egy 16 millió dolláros 7 százalékos kamato- zású kölcsönről, tulkorainak bizonyult. A

törszettel csakugyan folynak tárgyalások, de nem 16, hanem 32 millió dolláros kölcsön ügyében, amely azonban teljesen független a stabilizációs kölcsöntől és ki- zárólag beruházási célokat fog szolgálni. Amennyiben a tárgyalások eredménnyel fognak befejeződni, a svéd gyufatröszti hatalkmas modern gyufagyárat fog Ro- mániában felállítani.

Bucuresti tudósítónk jelenti éjjel 12 órákor telefonon. A kölcsön ügyében az esti órákban sem került nyilvános- ságra újabb részlet. Déután az a hír ter- jedt el, hogy a kibocsátási árfolyamban még mindig nem történt meg a megegyezés, a kamara folyótán viszont azt beszélték, hogy az összes feltételekben megvan a megegyezés. Este hat órára volt összehívva a minisztertanács, mint- hogy azonban a kormány elejét akarta venni az esetleges tőzsdéi spekulációkat, este félnyolcra halasztották el a minisz- tertanács megtartását. Félnyolckor ösz- sze is ülték a miniszterek, de minthogy Popovici Mihály pénzügyminiszter rész- letes távirata erre az időre sem érkezett meg, a minisztertanácsot péntek este hat órára halasztották el.

Cihosky hadügyminiszter ígéretet tett, hogy a hadbíróóságok sürgősen le fogják tárgyalni a politikai pöröket

A szenátus mai ülésén folytatták a kereskedelmi és iparkamarák vitáját

(Bucuresti-Bukarest, január 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén napirend előtt Gorau képviselő szó- lalt fel, aki kéri, hogy az inséges terü- leteken lakó betegeket ingyen vegyék fel a kórházakba és kellő gyógyszerek- kel színtén ingyen lássák el. Dan Sever közegészségügyi miniszter Nyomban vá- laszol a felszólalásra és bejelenti, hogy a kérdést tanulmány tárgyává fogja ten- ni.

Coroianu Gyula képviselő kéri, hogy a hadbíróóság különítse el a politikai pe- reket a többi perekől, hogy a politikai pereket gyorsan le lehessen tárgyalni. Cihosky hadügyminiszter válaszában rámutat arra, hogy ezirányban már in- tézkedett is és a hadbíróóság gyorsan le fogja tárgyalni a politikai pöröket, ame- lyek az összes hadbíróósági pöröknek mintegy öt százalékát teszik ki.

Tropescu képviselő a falomtai kisa-

lítások ügyében terjeszt be interpellá- ciót, majd Kreuter bányászati képviselő kéri, hogy a bányászati korezmák vasár- nap is nyitva tartsanak.

Ezután Alebra közlekedésügyi minisz- ter válaszol Clopotel képviselőnek a te- lefonszolgálatról beterjesztett interpel- lációjára és a postaszolgálat reformját ígéri. Clopotel a választ meglepedéssel veszi tudomásul.

Radulescu képviselő a kereszvári alagút kérdésében intéz kérdést a köz- lekedésügyi miniszterhez. Taranu ké- pviselő a CFR vezérigazgatóságának ügyében beterjesztett interpellációjának napirendre tüzését kéri. Végül Mihales- cu kéri, hogy a vasut tüzfizetésüket ezután nyílt árverés útján szerezzék be.

Ezután folytatták a felirati vitát, melynek első szónoka Gongopol. Cuvantul igazgatója volt, aki rámutat arra, hogy

lapja az elmúlt rezsimben milyen szeka- turálnak volt kitéve, hosszas párhuzam- mot von a régi és a jelenlegi kormány között és beszédét azzal a reménnyel zárja, hogy az új kormány meg fogja hozni végre az országnak a várva-várt konszolidációt.

A szenátus mai ülésén megválaszolt- ták a tighinai választás ügyében kikü- dendő parlamenti bizottságot. Sarateanu szenátor az ilfovi prefektúra autovása- rlásának ügyében interpellált majd rá- törték a kereskedelmi és iparkamarák törvényének vitájára. Dinescu és Bo- lintin képviselők a javaslatot kielégítő- nek találják. A felszólalások után a ja- vaslat előadója válaszolt az elhangzot- takra, leszögezte, hogy a törvény széles- körű lehetőségeket biztosít és hogy a kormány e kérdéssel nem az volt a célja, mint az előző kormányoknak, ame- lyek pártérdekből hoztak törvényeket, hanem az ország egyetemes érdekeit akarta szolgálni.

Tűz Konstantinápolyban

Parvati jeleként számoltak be róla hogy Konstantinápoly egyik görög negye dében, Tavavóban tűz pusztított, amely eddig harmincezer embert tett hajléktalanná.

A második nagy tüzeset ez rövid néhány hónap leforgása óta a tündéri városban, amely Kemál óta megszünt főváros, amely azonban földrajzi helyzeténél és multjánál, lakói számánál és asszultéletemel fogva a világ egyik legjelentősebb városa lesz. A Boszporus szép sége egyetemes a világon, meredekjei, zöld fensíkjai, sziklái, utjainak hajlása, ege, apró öblői és szöles folyamai, ahogy minden egyenlőben örök és az ég, amely hársónyosan fölérjük borul, mindez olyasmí, amid aligla lehet emberek diktátorsá gaval megmástitani.

Kemál kimondhatja, hogy haragszik sro a városta, az internacionalizmusa és a lanyha nemzeti érzése miatt, de le-szállásosai nívójáról ezt az empóriumot nem fogja! Az ember fölsőtál Perában is sós közben kimegy Sislibe, a város-résbe, ahol gazdag kereskedők laknak, szöles utakon, magas, magányos házak-ban, ahol követségek palotái előkelőköd- nek. Podig ma már csak konzulátu- sokat szállásolnak, mert a követ urak a poros, épülő, meleg Angorában kényte- lenek autózni. Az ember innen lenéz a városra és a partokon elterülő házaso- porokra és önkéntelenül valami hálaadó ima tudul a szíve felé.

Éz a városrészt jut eszembe, hogy ol- vasom a nagy tűz bíret. Amikor Török- országban jártam, minen néztem egy- set egy égest.

Az én szememnek hatalmas tűz volt az, mert a lángnyelvek izzó pirossága és a zöhd hullámok alatt a korom fekete- sége tökéletes poklot varázsolt föl, a leg- dusabb fantasziá nem tud kiönbö- hennát kirajzolni. Biztos helyről egy ideig évettem a borzalmak e játékát, de azután körülnéztem, nem állanak-e meg a villamosok, nem rohannak-e le- felé, valahová a galatai részekre az em- berek, hogy segítsenek, nem szágulda- ssk-e tüzöztök?

Minden úgy ment, mint a köznap országban mindenkor. Elméztem az embe- reket, a közelben egy futballpályán ifjak mörköztek és zavartalanul rohamoz- ták egymást, az egyik kapus szomben állott a tüzzel, semmi dolga nem volt, mert a csapat a másik kapu előtt tüle- kedett, mégsem nézett a tüzre, inkább meganykerekelt hányt unalmában. A vil- mosok menetrendszerűen futkostak és a kerthelyiségekből a zene egy pillanatra nem állott el.

Tölem kicsiny távolságban egy magas hölg állott és gukkorrel nézte a tüzet. Péleje közeledtem és láttam, hogy ide- gem. Valószínűleg angol volt, mert hosz- sra fátol lögött a kalapjáról és Bae- dekerje nagyon ki volt kopva. Ennyi szenzációt kellett a tűz.

Bemenem egy vendéglőbe, ahol a pin- órral diskuráltam a dolog felől.

Hogyan lehetséges, hogy még csak tüzöztök sem futnak arrafelé?
 —Tüzöztök? Azok vannak ott, csak in- nen nem látta őket. Hajókról raennek itt tüzet oltani, kérem, nem úgy, mint önöknél autókkal és tofólétrával.
 —De a publikum itt nem érdeklődik nem törődik a tüzzel ez esodálatos!
 —A publikum nem tud most segíteni, tehát nem törődik. Tessék csak meg- nezni, hogy holnap bizony törődnek, nem a tüzzel, hanem a kárvallottakkal!

Másnap megint Sisliben jártam. Az uca mozgalmassabb volt a szokottnál. Egy ember-tömeg — vagyesen, férfiak, asszonyok, gyerekek — hömpölygött a széles uton, a tömeg előtt egy kisebb csoport haladt, korosabb férfiak fele- lőséges, komor ábrázattal. Látszott, hogy ők voltak elő kelkiserete a leégettek tömegének. Ők gondolkoztak arról, hogy éhen ne pusztuljanak a hajléktalank, nyakukba vették tehát többekkel a vá- rost és házról-házra, üzlethelyiségről-üz- lethelyiségre járva gyűjtötték a pénz és a természetbeni adományokat. Kosarakat kaptak, azokban kenyert, ruhát, fe- héműt, ágyszuhatot, takarót, konyha- fölszerelést.

Az uca, amely tegnap szürke lom- haságban létkendett, most megmoz- dult. A futballteret a fiuk befutottak a ruhátárba és kihozták pénzajándékai- kat, a vendéglőkben elhalgatott a zene- szó, mert nemcsak a vendégek adtak, hanem a muzikusok is. Láttam, az egyik a kalapját adományozta a leéget- teknek.

Nagy mozgás minden oldalon. A há-

zalból cselédek futottak ki és adakoztak. Az egész valahogy kultuszfélnék lát- szott és később megtudtam, hogy Kon- stantinápolyban, ahol a szegényebb nép- osztály városnegyedei fából épült há- zakból állanak, egy proletár-lakásban a tűz az utolsó szál páruáig mindent föl- emészt. Az emberek mindenkinél meg- könyörülmi valóbnak tartják tehát a le- égett embert és vallási parancsnak érzik, hogy támogassák.

A vallási parancsnak intenzív orejo van a mohamedánoknál. De csak igazhitij vel szemben.

Azért most nagyon megromogtam, a mikor olvastam, hogy egy görög prole- tinnegyedben pusztított a tűz. Görög ös- lakók ezek, akiket az elmúlt évek ki- cserelési akciója nem érintett, mert nincs felének. Akiknek palotái, vagy tagban földjeik, részvényeik voltak, akik az or- szág gazdasági életében számítottak, azok a görögök, főleg Szambul Fanár negyedéből, már nincsenek. Ezek Athén- ban, vagy Korintoszban, vagy Kalamaie- ban, vagy Szalonikiben vannak, maguk is szegény sorban, mert a török kinstár rálette kezét a vagyonykra.

A görög leégettek Tavavóban, szegé- nyek, hiába mennek csoportos deputá- cióban végig a városon. Az izlamban sok a nacionalizmus, az igazhívó, csak igaz- hívó kinyújtott kezébe adja az ado- mányát.

Vagy meglehet, hogy ebben a nemzet- közli városban ők is mások. Internacio- nalisabbak. Az emberi könyörület szívek dolga.

Látom őket végig Sisi sugárutján, szo-

Sohasem hagy cserben a zamatos KOPROL csokoládéhasajtó.

moru habitusban és esendő szemekkel, szegényeket. Es elképezem megint a sürgést-forgást körjűltük, megrakják a kosarakat és cselédek dobják be kendő- ket a kosárba és török zenészek a kapu- jaikat.

Mert én azt hiszem, hogy a Korán- nál is van intenzivebb parancs az em- ber számára. (sz. i.)

Anglia szítja az afgán polgárháborút, mert nem akar beletörödni abba, hogy Kabulban az orosz befolyás győzött

Berlin, január 23. Afganisztából Kon- stantinápolyon át érkezett jelentések sze- rint a helyzet tisztázódás helyett egyre zavarosabb lesz Afganisztában. Az angol- orosz imperialiszmus ez összeütközési le- rületén úgy látszik pillanatilag az orosz befolyás lett urrá. Anglia azonban nem fog belenyugodni tévesztésébe s mint jólinformált helyről jelentik, már akció- ba is lépett diplomáciai képviseletei ut- ján, hogy az eseményeknek az angol cé- loknak megfelelő irányt adjon. A kabuli

követség tegnap hosszú sifirozott táv- iratot kapott Londonból, mely a végső- kig való kitartása ösztönzi a követséget és arra, hogy igyekezzen az orosz be- folyás ellensúlyozására.

A kabuli angol követ már folytatott is megbeszéléseket Habibullah-hal, az ul emirrel s e megbeszélések eredményeké- pen azt állítják hogy az új uralkodó hajlandó lemondani és Inayatullah ki- királyságának visszaállításába belomenni. Amanullah bátyját Peshavarban az an-

gok már rávették, hogy különleges misszióját az angolok megalégedésére vigye keresztül. Inayatullah kezdetben vonakodott Afganisztába visszatérni, de később engedett az angol nyomás- nak s jelenleg utban van öccse, Amanul- lah tartózkodási helye, Kanadahal felé. Még nem lehet tudni, hogy Inayatullah- nak mit kell közölnie öccsével, de va- lószínűnek tartják a közeli új fordula- tot) Afganisztában.

A jugoszláv diktatura feloszlatta a cionista szervezeteket is, a szkupstina butorait pedig szétesztették a miniszteriumok között. Teljes gözzel oszlat, tilt; rendelkezik a jugoszláv diktatura

Belgrád, január 23. A jugoszláv dikta- tura, mely a külföld számára igyekszik ártatlannak és átmenetinek felüntetni magát — befelé a legkiméletlenebb esz- közökkel fogott hozzá uralma állandósi- tásához és megerősítéséhez. Ezt a mű- veletet a legrutálisabb eszközök alkal- mazásával viszi véghez. Ezt bizonyítja

az a legújabb híradás, mely szerint az államvédelmi törvény intézkedéseinek megfelelően ma a hatóságok feloszlatták az összes jugoszláv cionista szerveze- teket, annak ellenére, hogy a cionista szervezetek a világ összes kulturála- májban a legrutálisabb működést fejte- tik ki s mindenütt távolállanak az aktív politikától.

A külföldi sajtó elnémitásában is egyre erőteljesebb eszközöket alkalmaz a dik- tatura. A belügyminiszterium tegnap kiadott rendeletében megvonta a postai szállítást jogát a Corriere Pagano, a Wiener Neue Zeitung és a Déli Hírlap című lapoktól.

A másik intézkedés még ennél is jel- lemzőbb és megdöbbentőbb. Zsifkovits miniszterelnök a tegnapi nap folyamán felhárította a szkupstina-épületében található összes butorokat és elrendelte, hogy a található butorokat az egyes mi- niszteriumok között osszák szét. Ezzel egyidejűleg a szkupstina teljes tisztvisé- lőkarát széjnek eresztették és a volt ju- goszláv parlament épületét visszaadták eredeti tulajdonosának — a katonai ha- tóságoknak.

A tisztviselői elbocsátások tömkelegé- ben ma elérte végzeté Manoilovics Dusan szabadkái zsupánt is, akit a belügymi- niszter elbocsátott az állam szolgálatából és helyébe a rendőrkapifányt nevezte ki zsupánnak. Jettics volt bécsi követ utód- jául, aki a király kabinetirodájának fő- nöke lett. Milojevicsot nevezi ki bécsi követé.

A feloszlatai lendületben más vonat- kozásban sincs hiány. Mint Lajbachból jelentik a fözsupán ma az államvédelmi törvény harmadik szakaszának idevonat- kozó rendelkezése értelmében feloszlatta a szlovén néppártot, mint amely vallási elkülönülésen alapuló politikai szervezet. A rendőrközegnek a párt helyiségeit le- zárták és lepecsételték. Szerajevói érte- silések szerint a hatóság feloszlatta a horvát parasztpárt szerajevói tagozatát s a Poale Cion zsidó kulturrezervületet. A helyiségeket lezárták és hatósági pe- cesétekkel látták el.

A diktaturának azonban, úgy látszik vannak nagylelkű gesztusai is. Zágrábi jelentés szerint Klarics Máté volt kép- viselőt, akit tegnap különböző kohól vádak alapján letartóztattak, ma sza- badlábra helyezték, mert az ellene emelt vádak nem bizonyultak igazaknak. Ezzel egyidejűleg jelentik, hogy Mazuranics kereskedelemügyi miniszter néhány nap mulva Párisba utazik, hogy ott a francia —jugoszláv kereskedelmi szerződésrel kapcsolatos tárgyalásokat lefolytassa.

— Lengyelországban is dühöng a spa- nyolnátha. Varsóból jelentik: A Lodz környéki Padjanide város 38933 lakossá- ból csaknem huszezer a spanyolbeteg.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Az amerikai Jiddis-szintársulat európai turnéja.

A legnagyobb zsidó tragika, az „amerikai Duse”

ANNA JAKOBOVITZ

főléptével.

Szombaton, 1929 január hó 26-án, este pont 11 órakor:

Mama lumii
(Die Mame fin der Welt)
A világ anyja

Melodráma in 3 acte. Melodráma 3 felvonásban.

Vasárnap, 1929 január hó 27-én este 9 órakor:

Ban, dragoste si mizerie
(Geld, Liebe und Sande)
Pénz, szerelem és nyomorúság

Melodráma in 4 acte. Melodráma 4 felvonásban.

Jegyek mind a két előadásra válthatók már most a Magyar Színház pénztáránál.

Január 24.
 féltelenebb or-
 működése tit-
 felhajtók ut-
 A pályaud
 környéken
 szőlőtől
 fülébe:
 et látni? Akar
 hová csak tag-
 i és vannak
 csak a napi
 gedi be az em
 töle telhetőleg
 ezeknek a le-
 legtöbb helyi-
 rustitució. Er-
 dők nem igen
 ba „anyagot”,
 „doigoznak”,
 lasztották ez
 csaknem vala-
 nemzetközi a
 klubok közön-
 éhes gazdag,
 egy botrányt
 y esete. Ez a
 az egyik éjjeli
 tit tudjon iga-
 esti zoneis-
 ei hónapokon
 amire, végül
 fiatal leány
 ba, be sem
 ntést tettek az
 társág megál-
 omegesen van-
 zeneiskolák
 yei, hogy az
 igazolhassák
 ját a
 énteken este
 ödást, míg
 Kolozsvár
 társulat. Ja-
 sadáson ke-
 dégsszerepel-
 g ugyancsak
 lép fel a tár-
 Máramaros-
 ai színészek,
 yszer Kolozs-
 ron folytató-
 ilogatja meg
 jelentik: A
 i szerint Vil-
 letésnapja al-
 a közelebről
 várható. Bur-
 rologiai inté-
 rint Közép-
 g igen hiden
 aton az egy
 Kellogg-pak-
 Havas táv-
 szerint Lit-
 ellogg-egye-
 ágban. Ró-
 Ankona tar-
 erős földlő.
 néhány köz-
 megrongáló-
 ett kár.
 ACE
 palotával.
 12/83
 pa. Példás
 egtökélete-
 beszélnek.

Bölcs Nánthán

(A kolozsvári Magyar Színház előadása Lessing születésének 200 éves évfordulójára)

Amikor Lessing ezt a drámát költeményként írta, a németországi liberálisizmus még gyermekcipőben járt. A zsidókkal szemben táplált előítéletek ledorongolására, még olyan szabadszellemelek, mint Lessing is, csak szordínos hangon álltak ki. Az, amit ma felszösznek árunk Lessing drámái költeményében, annak idején hallatlan bátorság-számba ment. S ha a kelő távlatból vizsgáljuk a lessing-i gondolatok lényegét, — meg kell állítanunk, hogy Lessing tényleg atyator volt, annak ellenére, hogy zsidóigazoló gondolatai ma már kissé anakronisztikusnak hatnak.

Ki merné ma már kétségbevonni, hogy a zsidó is éppolyan ember, mint a többi jó, vagy rossz; értelmes, vagy ostoba? Lessing korában ezt még bizonyítani kellett mert azon a korszakon még rajtakéjték az egyházi mindenhatóság sötét árnyéka és „a zsidónak égni kell” — lapidális, minden érzést és logikát megcsúfoló megoldási lehetőségen az egyedül lehetséges megoldásként volt feltehető.

Nem esoda, tehát, ha „Bölcs Nánthán”-on is megerőszakolják, hogy a humanista és gondolkodó Lessing jómaga is mintegy lehajlott a zsidósághoz, magához emelte, ami bármennyire meghaló, mégis sértő és megáldozó is egyben a „Bölcs Nánthán”-bölcs — egy érezzük — egyedül kivételes szellemi tehetséggel s jóságával érdemli ki, hogy olyan embernek tekintésük aki méltó egy templomos ritler barátságára, s ami legszomorúbb, — Böölcs Nánthán valóban kegynek is érzi, hogy az a ritler barátjává fogadja őt, holott, ha Nánthán történetesen nem zsidó, — csodálgatnánk, hogy az a vad és heneveső ficsurad.

És mégis és ennek ellenére is: Lessing és műve korszakos jelentőségű jelenség volt. Abban az időben az is fordulatlan-számba ment, ha valaki „kivétel” fedezett fel abban az általános gazdaság-komplexumban, aminek a zsidóságot tekintették; tekintették pedig a személy vadtsága és bárdolatlansága, számít a jónak intellektuális belátás alapján.

Lessing korszakán még a teológiai világlátás árnya ült s a fényvilágosodás szelleme, mely később az emancipációt hozta ki magából, — még féltékeny és tepogatóva indult el hódító útjára. Az emberi problémák még általánosak ebben az időben; az „egyenlőség” hitvallásában még nyoma sincs a nagy társadalmi és gazdasági kérdéseknek. Ebben a legkorábban Lessing sem nézhetett a dolgok mélyére, nem láthatta meg a zsidó-kérdés emberi és társadalmi vonatkozásait a maga mélységében. Természetesen tehát, hogy „Bölcs Nánthán”-ja is a társadalmi drámái foglalatá lett: hirtelen és érzékeny történettel igazolni, hogy a zsidó is lehet ember sőt jobb ember is lehet, mint egy igazi keresztény.”

Ebből tekintve azonban a „Bölcs

Nánthán” egy kivételesen mély, emberlátó és éles gunyra hajlamos író alkotása, amelynek gondolati szépségei ma is elevenen hatnak. Persze, csak a gondolatai. Mert a mű drámái felépítése teljesen primitív, története naiv és erőszakolt, cselekménye vontatott és szinpadiatlan. Ilyen akkor is, ha jó előadásban hozzák ki. Ezzel szemben a kolozsvári Magyar Színház silány előadásban hozta ki a drámái előadást, olyan silányban, hogy szinte bántó volt.

Kemény László „Bölcs Nánthánja” ugyan elmélyült és igen tehetséges művész alakítása volt, de a többi szereplők közül csak Tóth Elek segítette a darab emberi és gondolati szépségeinek meg-

érzékelteésében.

Balás Samu templomos lovagja minden volt, csak nem karakterisztikus és töretlenül egyvonalú. Érzelmek kitérésai néha kényszerűen hatottak és csak a zordnabb hangok megütésénél vettünk észre művészi velleitásokat.

Mészáros Béla szultánja erőten és az alakító színész legesekeleyebb belső átélése és átgondolása nélkül való volt. Petróczy Alice, Laczkó Aranka, Mihályffy Oszkár Lajos igyekeztek a tőlük telhető jót adni, de részben kedvtelenségük, részint talán a klasszikus dráma létkörében nem otthonosan mozgó egyéniségük miatt, nem tudtak komolyabb sikert elérni.

A rendezés is sok anakronizmussal oldotta meg feladatait. Egyik szín háttér — Jeruzsálemben, a török uralom idején — reneszánsz kastély képezte, ami csak a közönség tudatlanságára való számitás mellett eshet meg.

Janovics Jenő dr. irodalmi bevezetőjét elmélyült, komoly tudás jellemezte. Kár, hogy maga az előadás nem hódolt Lessing szellemének a kívánható pietással. Igaz, hogy a közönség — a jelenlévők legtöbbsége persze zsidó volt — is távolmaradásával tüntetett az ellen a szemellen, melyet Lessing képviselt s amely — magasabb fokon — mégis diadalmaskodni fog!

Salamon László

Anglia elismerte a délkinai kormányt Baldwin miniszterelnök nyilatkozott a La Manche-csatorna alatti alagutról

London, január 23. Az alsóház tegnapi ülésén Chamberlain külügyminiszter az interpellációkra adott válaszában kijelentette, hogy Anglia elismerte a délkinai kormányt. Chamberlain nyilatkozott a rajai kiírítás kérdéséről is és azt hangsúlyozta, hogy az angol kormány álláspontja ebben a kérdésben a szeptemberi és később tett hivatalos nyilatkozatok

óta semmit sem változott. Baldwin miniszterelnök a La Manche csatorna alatti alagut építési javaslatával kapcsolatban felszólalásában rámutatott arra, hogy a tervezet először Anglia biztonságának szempontjából befejező vizsgálat tárgyává fogják tenni s a részletkérdések megvitatását ezután

pártokon felül álló bizottságra bizzák. A miniszterelnök felkérte Lloyd George-t és Ramsay Macdonaldot, hogy pártjaik képviselőit vegyék részt a bizottságban, nehogy megtörténhessék, hogy egy későbbi angol kormány a megvalósítás stádiumába kerülő alagut ügyét félretesse.

Maniu Gyula miniszterelnök a zsidó diákok küldöttségének megígérte sérelmeik orvoslását

A menzák támogatását és egyforma elbánást kíván a zsidó diákság

(Bucuresti-Bukarest, január 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnapi délelőtt a zsidó egyetemi diákszervezetek küldöttsége jelent meg Maniu Gyula miniszterelnöknél. A küldöttség kíséretében voltak Rapaport, Zipsstein, Fagure képviselők és Niemerover valamint dr. Mayer Ebner szenátorok és Kaszner Rezső, a Zsidó Parlamenti Club titkára. A miniszterelnök nagyon melegen fogadta a küldöttséget, amelynek nevében Rapaport memorandumot nyújtott át Maniunak. A memorandum, amelynek tartalmát Rapaport élőlőzővel is ismertette, a ro-

mániai zsidó egyetemi hallgatók tízeves kálváriáját és szenvedéseit foglalja magában.

A küldöttség a zsidó diákság sérelmeinek orvoslására kétirányú kérést terjesztett a miniszterelnök elé. Az egyik kívánság az, hogy a kormány megfelelő anyagi támogatásban részesítse a zsidó diákmenzákat. A második kívánság arra vonatkozik, hogy a zsidó diákok a többi hallgatókkal egyenlő bánásmódban részesüljenek az ország valamennyi egyetemén.

Fagure Emil képviselő azt hangsúlyozta, hogy a zsidó diákság problémájának sürgős megoldása nemcsak a diákság, hanem az egész ország érdeke.

Maniu Gyula miniszterelnök a küldöttségnek adott válaszában kijelentette, hogy őszintén kívánja ennek a valóban égető problémának a rendezését. Megígérte, hogy az illetékes szakminiszterekkel együtt tanulmányozni fogja a zsidó egyetemi hallgatók által előterjesztett kívánságukat, illetve azok előterjesztésének módosítását.

Tíz lejjel akarják leszállítani a cukor importvámját

Kilónként 2-5 lejjel reméli a kormány olcsóbbá tenni a cukor árát

(Bucuresti-Bukarest, január 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cukorárak körül folyó kullisszamögötti harc a kormány és a cukorközpont között még nem ért véget. Az első akció, amelyet a kormány indított a cukoráraknak 5 lejjel való leszállítása érdekében, tudvalevőleg nem vezetett eredményre annak ellenére, hogy a fogyasztás erősen visszaesett az országban és a cukorgyáraknak két év óta 6000 vagon fölösleg fekszik raktáron, mert a drága román cukrot a világpiacon dekonjunktúra és verseny miatt exportálni sem lehet. Azok a hírek sem bírták merev állásponójának megváltoztatására a cukorközpontot, hogy a Bányászatban a bécsi, illetve a csehszlovák Schöller-koncern állítólag már ebben az évben egy kartellenkivüli cukorgyárat akar felállítani.

szönheti hatalmas fejlődését és 1927 előtti nagy rentabilitását, hogy a cukor kilónkénti importvámja 19-20 lejt tesz ki, ami lehetetlenné teszi, hogy a 15-16 lejbe kerülő külföldi cukor országba jöjjön. Ez az akadály azonban azonnal megszűnik, ha a cukor vámját megfelelően leszállítják.

Ezen az alapon Madgearu iparügyi miniszter újabb tárgyalásokat kezdett a cukorközponttal. A miniszter reméli is, hogy egyfelől a cukorvám leszállításával, másfelől pedig a cukorgyárak hozzájárulásával sikerülne for a cukor árát kilónként 2-5 lejjel olcsóbbá tenni. A vámrédukción tekintetében Madgearu miniszter azt hiszi, hogy a külföldi cukor

vámját kilónként 10 lejjel leszállíthatja. Nagykereskedelmi körökben már egy ilyen arányú vámrédukción is azt remélik, hogy a külföldi cukor el fogja árasztani az országot és a kereskedők meg fognak szabadulni a cukorközpont kétes értékű gyámsága alól, amely arra kényszeríti őket, hogy ugyanolyan feltételek mellett vegyék át és adják el a gyenge minőségű árut, mint a finomabbat, azonkívül pedig a kereseti lehetőségét is a legminimálisabbra szorította le.

Hir szerint a cukor árával kapcsolatban még a héten meg fog jelenni az ipar és kereskedelemügyi minisztérium rendelete.

!! Ne vegyen harisnyát !!

mig nem tekintette meg a napokban

Calea Regele Ferdinand 13. sz. alatt megnyílt

csernovitzai gyári lerakat

harisnya és kötöttáruait

Rapidbloc

expresszáru forgalomban korlátozottan súlyban eszközünk szállításokat

személyvonattal

az egész ország területén.

25% Invar vissztérítést

Érhet el előzetes megállapodás esetén, ha ebben a forgalomban közvetlenül is feladott küldeményeit a **RAPIDBLOC** név alatt adja fel.

Érdeklődőknek részletesebb felvilágosításokat is nyújtunk.

Frații Deutsch

Nemzetközi Szállítási Vállalat

Ciuj, Piata Unirii 26. sz.

ásra

üzemünk ha feladt

tort

ductivge-

inót,

z utat

Réti

győne-

elek

Pénzügyi botrány a gondnokság alá helyezett Hohenlohe-Oehringen herceg körül

Berlin, jan. 23. Hatalmas botrányra szélesedik ki August von Hohenlohe-Oehringen herceg ügye. A herceg egyike a leggazdagabb és legelőkelőbb arisztokratáknak és számos fejedelmi családdal közeli rokonságban áll. Arisztokrata körökben már régebben szó esett a herceg költségeiről, de azt senki sem vitatta, hogy a fiatal főúr — ez még a háború előtt volt — nem folytathatja nyugodtan a legényesebb életmódot. A háború után is adósságokat adósságra halmozott August von Hohenlohe-Oehringen, de a családi vagyonkezelőség éveken keresztül minden nehézség nélkül vállalta a herceg kötelezettségeinek fedezését. A berlini társaságban nagy szerepet játszó arisztokrata pénzügyi válságáról egészen körülbelül két hónapig nem kerültek hírek a nyilvánosság elé és ezért érthető meglepetést keltett, amikor az összes berlini lapokban a Hohenlohe-családnak nyilatkozata jelent meg, melyben egyrészt mindenkinél tudomására hozzák a most körülbelül negyven esztendőes főnemes gondnokság alá helyezését.

Néhány hétig csend volt a Hohenlohe-ügy körül, míg most a család két tagja ismét nyilatkozat közreadására határozta el magát és ebben a nyilatkozatban

a lehető leghatározottabb formában meg erősítik az első közlemény tartalmát és azt is hozzátoldották, hogy August von Hohenlohe-Oehringen herceg nevében és megbízásából senki sem tárgyalhat, miután a gondnokság alá helyezett rokon nem adhat jogérvényes megbízásokat, viszont a hercegi vagyonkezelőség és a család senkit sem bízott meg a tárgyalások folytatásával.

A nyilatkozat háttérben rejtőzik az a nagyszabású szélhámosági manőver, amely valószínűleg sok dolgot fog még adni a német bíróságoknak. A herceg, aki wanssee-i villájában lakik, gondnokság alá helyezése után tovább is folytatta régi életmódját. Így továbbra is fentartotta a kapcsolatait az éjszakai Berlin „nagyságával”, elsősorban hirdető kártyásokkal, spekulánsokkal s több kétes egzisztenciával. Ezek nagyobb összegek rendelkezésére bocsátásával teljesen hatalmukba ejtették a herceget és akit fel akarnak használni arra, hogy segítségével szüzekhez jussanak.

Hohenlohe-Oehringen barátai különböző pénzintézeteknél a családi vagyonkezelőség megbízó leveleivel jelentek meg és ennek alapján kísérelték meg a herceg szanálásához szükséges vagyont

megszerezni. A manőver nagyszabású voltát mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy egy berlini nagybankot hatmillió márka kölcsön nyújtására akart rábírn.

Az akciónak ez a része nem sikerült, de mégsem bizonyult eredménytelennek a bünszövevényes nevezhető társaság munkája. A régebbi hitelezőket kedvező egyezség kikötésbá helyezésével újabb kölcsönök folyósítására bírták. Jellemző, hogy akadtak bankok is, melyek a gondnokság alá helyezett arisztokratának kölcsönöket adtak, azaz a kötéssel, hogy a kezébe juttatott pénz segítségével felvegye a harcot gondnoksága alá helyezése ellen.

Különösen egy berlini bank károsodik erősen, mely kétmillió márkát adott váltó ellenében a hercegnek s miután a váltókra természetesen fedezet nem volt, a bank igazgatósága pedig érthető aggodalommal nézett a közgyűlés elé, újabb pénzeket adtak a hercegnek, hogy a gondnokság megszüntetésére törekedjen. Még nem látni teljesen tisztán, hogy milyen következmények fog járn az a páratlan pénzügyi botrány, amelyben hír szerint, fantasztikus nagyságu összegek szerepelnek.

Máramarosban minden és mindenki elmáramarosiasodik

Háromszáz lejes orvosi bizonyítványt kell váltani kétezer embernek; de lehet részletekben is fizetni

(Sighet-Máramarossziget, jan. 23. Az Uj Kelet tudósítójától). Évtizedek óta a románok, de még a külföldi sajtó is megkülönböztetett érdeklődéssel tiszteli meg Máramaros megyét. Az év különböző szakjaiban idestartolnak az újságírói expedíciók és rakásra hordják innen a szociográfiai adatokat.

Érdekes volna ma, amikor a demokrácia vette kezébe az ország kormányzásának rudját, részletesen feltárni az igazságot annak a fájdalmas valóságának, hogy Máramaros a legkegyetlenebbül kezelt mostohája volt a hatalom mindenkorai urainak, régen is és most is, s a hatalom nemtoródómságának itt már történelmi múltja van. Most csak egy kis izelítőt adunk, máramarosszigeti életünkötől való.

Amikor a végrehajtó asszimilálódió Talán sehoh a világon nincs a zsidó társadalomnak olyan nagy része a szociális segélyre rántalva, mint Máramarosban. A jótékonyaság, a zsidó néplelek legnemesebb hajtsa, páratlan aktivitásban éli itt ki magát. Szigeten például a hétnek egy egész napját kapták a szegények. A szerdai napon nem veszi rossz néven a sziget zsidó, még ha ebédje közben is alkalmatlankodnak a kéregetők. Még titulust is adtak ennek a kéregetésnek, nyilván, hogy a hasonló jellegűektől megkülönböztessék „Wochengeld”-nek nevezik.

Föltételezzük, hogy sokak fiúlében nagyon furcsán fog hangzani azon megállapításunk, hogy az állami tisztviselők Máramarosszigeten asszimilálódtak a többséget képező zsidó lakossághoz és szinte privilegiumszerűen végzik a „Wochengeld” beszédését.

Máramarosszigeten ugyanis bevett

szokássá vált, hogy adóinkasszálas szempontjából a pénteki napot tartják a legszerencsésebbnek, nem azért, mintha ezen a napon több pénze volna a szigeti zsidónak, hanem attól való féltelmükben, hogy a végrehajtásból kifolyólag meg kell szegnie szent szombat napját, az utolsó garasát is odaadja adóba.

A végrehajtó tehát pénteken, a kora reggeli órákban hatalmas társzerket veszen és nekilát a munkának. Ha nem kap pénzt, amint az a legtöbb esetben előfordul, akkor minimálisan hatvan-hetven lejt követel azzal az ürüggyel, hogy a fuvarost mégis csak ki kell fizetni. Ezeket az összegeket nem kell nyugtázni, hiszen a fuvarosnak megy s így a végrehajtó igazolva van. A nyomorult szigeti polgár viszont egy heti halasztást kapott. Egy-egy pénteki napon 5—6000 lejt sápol be egy máramarosszigeti végrehajtó „fuvardíj” címen. Így megy ez hétről-hétre, péntekről-péntekre.

Ez az államhivatalnokok „Wochengeld”-je, ez a végrehajtó asszimilációja.

Mit adjak oda, hét porontyomat?

A luftemberek iskolapéldája Máramarosszigeten a valutás. A Korona-ákvé ház előtt csoportokba verődve lesik, hogy mikor fog feltűnni a láthatáron egy kliens, kinek egy pár beváltani való cseh koronája lesz. Így megy ez náluk telen-nyáron; a legcsikorgóbb hidegben is ott ácsorognak s boldog az a valutás, aki egy kis száraz kenyérré válót vihet haza éhező családjának.

A Fecske-uca egyik dűlőfőben lévő vityillóiban lakik Lax Izrael valutás. Lakásának egyetlen butorzata két ro-

zoga ágy és egy deszkaszekrény. Mikor bejövünk hozzá, elmondja, hogy épen egy félórával ezelőtt volt nála a végrehajtó és félheti keresményét adta oda „fuvardíjnak”. Megkérdezzük tőle, hogy miért nem árverezteti magát, ha tényleg nincs keresete és mégis állandó vexatúráknak van kitéve az illetékekkel szemben.

— Mit adjak oda, talán hét porontyomat? — mondja rezignáltan — és csontos, vértelen kezeivel rámutat az éhes, mezítalbos gyerekekre, akik kíváncsian bámulnak bele az idegen arcába.

Ezekről szedik a „Wochengeld”-et az asszimilált végrehajtók.

A bizonyítvány a fontos és nem a vizsgálat

Valószínűleg a mindenható korrupcióra gondolt dr. Fischer József, amikor egy beszélgetés alkalmával azt a kijelentést tette jelen sorok írója előtt, hogy: — Itt minden elmáramarosiasodik!

Mert a baksis-rendszer virágkorát éli ma Máramarosban. S már-már az optimisták is egyre azt hajtogatják, hogy az újságok purifikáló törekvése csak meddő munka és itt a vétőből is pusztában elhaló kacskaringós káromkodás lesz. A panamabacillusoknak itt ősi tenyészetük van és az általános közgazdasági életnek minden oldalról elviselhetetlen hullabűze terjeng.

A minap öklömmi nagyságu betűkkel írott rendelet látott napvilágot, mely asszongya, hogy:

„Mi, Sighet székhelyváros polgármesteri hivatala az ételekről és italokról szóló rendelet 10. és 105. rendelkezése értelmében elrendeljük, hogy az összes fodrászok, pékek, mészárosok, koc-

Schellackot közvetlen tengerentúli importból minden mennyiségben és minőségben elvámolt raktárról, az Oradea, legelőkelőbb szállít: Thomson & Lehzen Calcutta (India) vezérképviselete; Hans Barske Hamburg—London és I. Albrecht Mainz románai bizományi irodákata és vezérképviselete;

Ullmann József és Fia
vegyi- és festékárú-import
ORADEA.

márosok, bodegások, valamint minden étel és ital eladásával foglalkozó egyének 14 napon belül a főorvosi hivatalban jelentkezzenek, ahol egészségi állapotukról szóló bizonyítványukat kiadják.

No, hiszen ez eddig rendjén is volna. Az utóbbi időkben amugyis elbakánsodott Máramarosszigetre ráfér egy kis ellenőrzés az egészségügyi faktorok részéről. Biztosan ez volt a szándéka az egészségügyi miniszternek is, amikor járási, megyei, városi, kör és miltudom miféle orvosokat nevezte ki.

Csakhogy ettől merőben eltérő véleményen van dr. Bálint Sándor, Máramarossziget városi főorvosa. S bizony, ettől az ő igaz meggyőződéséből fakadó véleményétől nem bírja őt megtántorítani holmi egészségügyi miniszteri tendencia. Ő az érem másik oldalát veszi és az egész rendeletről csak azt hámozza ki, hogy ma Máramarosszigeten cca. 2000 olyan halandó polgár él, kiknek az egészségügyi törvény 10. és 105. paragrafusa értelmében egészségügyi bizonyítványra van szüksége s egy bizonyítványért ergo honorárium jár.

S a szegény szigeti iparosoknak csaknem hogy elállott a lélegzetük, amikor a rendelet szerint vizsgálásra jöttek és a főorvos ur mindegyiknek külön-külön megmagyarázta, hogy nem is a vizsgálat a fontos, hanem a bizonyítvány, amelynek honoráriumát — tekintetbe véve a szigetek rossz anyagi szituációját — a főorvos ur nagylelkűen (mondó és ír) 300 lejben állapította meg.

Szegény szigetek, mit volt mit tenniök, könyörgésre fogták a dolgot és kérték a főorvos urat, hogy ha már tény, leg olyan nagylelkű, fogadja el ezt a háromszázlejes civilistát részletekben, mert ugymond, csak a jóisten a megmondhatója annak, hogy milyen nehezen bírják adni ezt a betevő falatra szükséges összeget.

S csodák csodája, Bálint főorvos ur nem zúgolódott, nem ágált s belémelt abba a kompromisszumba, hogy Máramarossziget cca. 2000 polgára két egyszázötvenlejes részletben fizesse ki az egészségügyi törvény 10. és 105. paragrafusa értelmében szükséges bizonyítvány honoráriumát.

Lám, lám, milyen megértést és milyen belátást tanúsítanak a nyomorúságos szigeti polgárokkal szemben az állami funkcionáriusok.

Schön Dező

MINDEN ROTTÁ LEPAGE-nál, KVAR
Kérjenjegyzéket.

Használja fel ezt a szelvényt:

T. LEPAGE zenomárostály CLUJ.
Kérek ingyen szeméjegyzelet.

Név:

Cím:

Az Uj Kelet az
rsidóság
Főszerkesztő:
Felelős szerkesztő:
Az Uj Kelet
10111111

Az Uj Kelet

Az új negy
val fordulunk
tet a maga rész
megfeszített a
pel, hogy frd
pédelmi szfo
mát, napról-na
kezebe. Erdély
lejobban talá
Cserében ezé
zetőnkől, ho
rendezték, és
zetésüket.

Különösen v
fogadják sziv
előfizetésük re
Gondolják me
len anyagi bá
tevédik össze

vidékre való k
gi megterhelés
pen ezért nyo
előfizetőinket,

megbizottunk
Aki az Uj K
öt szerez, az
barátot szerel

ezért várjuk t
Fizessen elő

Szeressen új
Az Uj K
1 hónap
Negyede
Félévre
Egy év

Az

— A csütör

met miatt az U

elenik meg.

— Halálozá

Leitner Fülöp

vost, édesapja

éves korában

csendesesen e

nagy részvét

gyásza iránt,

után visszatér

— A beszte

zsidó Menzáer

nap leforgása

ciót bonyolító

Menza javára

hogy megjelen

ről között kin

Kimaradt adak

láltuk, amikor

a második kim

zának a gyűjtő

kercei zsidók

tettel jegyzük

amelyet a zsid

tünk. Az elmul

nyemek közlés

szia 150, dr. F

A tegnap lezá

nyei: Ullmann

200—200. God

kab, Weinberg

feld, Spander

Fischer M. de

bek 330 lej. O

Kelet szerkeszt

következő öss

mann S. tileag

nagyenyerti 5

zó csoportja Z

Cehul Silvanie

Mai kimutatás

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánászi esídség napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak írás megjelölésével engedjük meg.

Az Uj Kelet olvasóihoz

Az új negyedév alkalmából kérés szólni fordulunk előfizetőinkhez. Az Uj Kelet a maga részéről megfeszített erővel és megfeszített áldozatokkal minacnt elkörel, hogy Erdély zsidóságának legelőbb példmá szept. egyetlen sajtóorgánunán, napról-napra fejlessze és az olvasó kézébe, Erdély legjobban szerkesztett és legjobban fejlődött lapját juttassa el. Ezerben ezért csak annyit kérünk előfizetőinktől, hogy előfizetési hátraléknkat rendezzék és utítsák meg idejében előfizetésüket.

Különösen vidéki előfizetőinket kérjük, jogadják szívesen megbízottainkat, akik előfizetésük rendezésére kéri fel őket. Gondolják meg, hogy az Uj Kelet egyetlen anyagi bázisa az előfizetési díjakból tevődik össze és hogy megbízottainknak vidékre való kiküldése külön, nagy anyagi megterhelést ró a kiadóhivatalra. Eppen ezért nyomtatékosan kériük vidéki előfizetőinket, hogy a náluk jelenkező megbízottainkat rendezzék előfizetésüket. Aká az Uj Kelet részére egy új előfizetőt szerez, az egy katonát, egy új harcos barátot szerez a közös ügynek. Eppen ezért várjuk valamennyi olvasónktól.

Fizessen elő az Uj Kelettel!
Szerezzen új előfizetőket!

Az Uj Kelet előfizetési árai:

1 hónapra	110.- lej
Negyedévre	320.- lej
Félévre	600.- lej
Egy évre	1150.- lej

Az UJ KELET kiadóhivatala

A csütörtöki hivatalos munkaszünet miatt az Uj Kelet péntek reggel nem jelenik meg.

Halálozás. Súlyos csapás érte dr. Leitner Fulóp kolozsvári gyermekorvost, édesapja Leitner Mór nyolvankét éves korában Esztáron, Biharmegyében, csendesen elszenderült. Városszerető nagy részvét nyilvánult meg dr. Leitner gyászra iránt, aki a gyásznapok letelte után visszatért Kolozsvárra.

A beszercei zsidók a kolozsvári zsidó Menzáért. Beszerceben néhány nap leforgása alatt a második gyűjtőakciót bonyolították le a kolozsvári zsidó Menza javára. Az előző kimutatás alighogy megjelent, még az akkori gyűjtésről közölt kimutatásunkból tévedésből kimaradt adakozókat nem is rehabilitáltuk, amikor a beszercei zsidók már a második kimutatást küldik be a Menzának a gyűjtés eredményéről. A beszercei zsidók áldozatkészségét szeretettel jegyezzük fel abba a krónikába, amelyet a zsidó diákok barátairól vezetünk. Az elmúlt Menza-gyűjtés eredmények közlésekor kimaradtak: Barisz 150, dr. Feichmann 100, kisebb 40. A tegnap lezárult gyűjtőakció eredményei: Ullmann H. Herceg és Harnik 200—200, Godeál Salamon, Waszler Jakab, Weinberger és Hajmovits, Nierenfeld, Spander Osiás, Friedmann Kappel, Fischer M. dentist 100—100 lej, kisebbek 330 lej. Összesen: 1490 lej. Az Uj Kelet szerkesztőségéhez a mai napon a következő összegek érkeztek: Friedmann S. tileagdi gyűjtése 1500 lej. A nagyenyedi zsidó nőegylet árvagondozó csoportja 500. Dr. Kertész Sámuel Cehul Silvaniei 200. Összesen 2200. lej. Mei kimutatásunk végösszege: 3690 lej.

Autó-motor-aviatika

A világ autóprodukcója az 1928. év végéig

Az automobilizmust három korszakra szokás felosztani. Az első korszak a háboru előtti periódus. Akkor kezdődött az automobilizmus. Ezt követte a világháboru, amikor ugyanis a hadseregek valóssággal követelték a produkció fokozását. Az Egyesült Államok produkciója ezekben az években 500.000-ról (1907-ben 44.000 volt a produkció) 1.900.000-re emelkedett. Hasonlóan emelkedett, ugyanilyen arányban az európai produkció, úgy, hogy a világtermelés, amely 1905-ban indult meg nagy arányokban, 1913-ban még nem érte el a 700.000 darabot. A háboruban kétmilliónál is nagyobb volt a termelt gépkocsik száma.

Háboru után a világ produkciója először a háboru előtti nivón állott. 1922-ben új lendületnek indult a gyártás, amely 1923-ban már elérte a négy milliót. Európa 1923-ban 300.000 autóbilt produkált. Az amerikai és az európai produkció aránya a háboru előtt 5:2 volt Amerika javára. Ez az arányszám 1922-ben már fölemelkedett 10:1-re, 1923-ban 14:1-re. 1923 óta az amerikai

előnyomulás megszűnt. Hat év óta Amerika produkciója a négymillió határon mozog. Eem túl nem hágja, sem sokkal alul nem marad e számhatáron. Az európai produkció azonban a vámok védelme alatt egyre fokozódik és 1928-ban az amerikai és európai produkció már nem 14:1, hanem 7:1 volt.

A német produkció a háboru után a pénz elértéktelenedése következtében erősen lecsökkent. 1925-ben, amikor a márka megszilárdult, a termelés is meg erősödött, míg 1926-ban a krízis miatt ismét lezorult a termelés. 1927-ben a racionalizálás felszoktette a termelést, amelyet 1927-ben és 1928-ban megkétszereződött. Franciaországban 1925. és 1926. években negyedmillió gépkocsit gyártottak. Itáliában hatvanezret. Anglia imponáló gyorsasággal fokozta termelését. A háboru előtt 44.000 kocsit gyártott, 1922-ben már 73.000-ot, 1927-ig ez a produkció 196.000-re futott föl. 1928-ban az angol gazdasági válság az autógyártás terén is éreztette hatását.

Szigoruan ellenőrzik a CFR anyagbeszerzését. Az államvasutak vezérigazgatósága egy idő óta megfigyelte, hogy egyes osztályai szabadkézből szerzik be anyagszükségletüket, reális igazolás nélkül, amivel súlyos károkat okoztak a CFR-nek, mert az így beszerzett anyag rosszminőségű és nagyon drága volt. Ennek a garázdálkodásnak a jövőben való megakadályozására N. Teodorescu vezérigazgató elrendelte az összes anyagkészletek leltározását és a beszerzendő szükségletek legaprólékosabb bejelentését. Az anyagszükségleteket a szállítási időpontja előtt legalább 60 nappal kell a gazdasági hivatalal közölni, hogy a törvényes előírások betarthatók legyenek. Soronkívül sürgős és előre nem látott esetekben maga a vezérigazgató fog dönteni, akinek hozzájárulása nélkül semmi körülmények között sem lehet szabadkézből beszerezni anyagot, de ebben az esetben is legalább három eégtől kell előbb árajánlatot kérni. A szigorított rendelkezések alól kivételt képeznek a szerszámok és találmányi jog alá eső anyagok.

ISKOLÁSGYERMEKET meghűléstől, máthától mentesít az Anacol-pasztilla rendszeres szopogatása. Egy phiole ára 37.- lej.

Pestvármegyében félmillió influenzás beteg van. Budapestről jelentik: A legújabb jelentések szerint egész Pestvármegyében rendkívül elterjedt az influenza, úgy, hogy az összes megbetegedések száma egy félmilliót tehet ki. Hivatalos körök véleménye szerint Budapestben, ahol az utóbbi napokban szintén rendkívül emelkedett az influenzás megbetegedések száma, még nincs spanyoljárványról szó. Más orvosi körökben viszont azt állítják, hogy a spanyol járvány már Budapestre is eljutott. Pest erzsébeten minden negyedik ember influenzás. A járvány általában nem rossz indulatú. A mult hét folyamán huszonnyo le halálest volt.

Az új spekulatörvény is meghagyja a maximális árakat. Madgearu miniszter szenátusi bejelentése szerint az újszótörvény megszüntetk tekinthető, mert a

módosító javaslat teljesen elveszi a törvény végzetőrikus jellegét. A törvényben több új jogelvet is bevezetnek, így például a tisztességtelen verseny, a vég eladások, valamint a házalókereskedelem ellen, amely teljesen meg fog szünni. A jelenlegi törvényből is meghagynak bizonyos intézkedéseket a spekulatív áruhalmozás, az élelmiszerkereskedelmi ringek és az elsőrendű közszükségleti cikkek árának maximálása tekintetében, de ezeket a részeket radikálisan megváltoztatják, illetve kiküszöbölik belőlük a kereskedelem presztizsét és érdekeit sértő rendőri és más rendszabályokat. Az új javaslat január végére fog elkészülni.

Biztos hatású, enyhe hashajtó a Purgen (Purgó)-Bayer

Gyanus körülmények között halt meg Kövess tábornok fia. Budapestről jelentik: A rendőrségnek jelentést tettek arról, hogy Kövess Jenő Báró, Kövess Hermann nyugalmazott tábornok fia gyanus körülmények között meghalt. A rendőrség megindította a nyomozást.

A Keren Hajjeszód nagyváradi meetingje. Vasárnap délután 4 órakor a nagyváradi városháza nagytermében a Keren Hajjeszód nagyszabású meetinget tart. A meetingen dr. Jehuda Wilenszky fog tartani előadást, Rachel Klompusz pedig Egy szó a zsidó nőkről címen fog beszédet tartani. A nagyváradi zsidóság körében a meeting iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul meg. Beleptidij nincs.

Nagy földrengés Kínában. Sanghából jelentik: A kínai San-Szi tartomány Szujan kerületében két nap előtt borzalmas földrengés volt. Sok száz ház összedült és egész falvak hevernek romokban. Emberáldozatban négyszáz halottat és igen sok sebesülte számoltanak.

Ujabb tiltott szeszszállításoknak jöttek nyomára Nagyváradon. Tudósijelenti: A nagyváradi pénzügyigazgatóság ujabb nagyarányu szeszszállításoknak jött nyomára. A biharmegyei helységekben a szesztermelők nem jelentik be a hatóságoknak a szeszszállításokat, hogy a horribilis adóktól megmeneküljenek. Ma érdekes eset történt Nagyváradvelence sorompójánál. A pénzügyigazgatóág ugyanis ügynökeit a sorompóhoz rendelte ki, hogy azok az érkező szekereket felülvizsgálják. Ghitea ügynök a sorompónál egy szekert tartóztattott fel, amelyen néhány hordó állott. A szekeres nem engedelmeskedett a felszólításnak, mire ez a lovak elé állott és így szállította fel a kocsist, hogy álljon meg és bocsássa vámvizsgálatra a hordókat. A szekeres felelet helyett a lovak közé csapott melyek keresztülmentek az ügynökön és kisegítették szorult helyzetéből gazdájukat. A fináncnak semmi baja nem történt, de a pénzügyigazgatóság megerősítette a sorompók ellenőrzését.

Japán hajlandó kivonulni Santung tartományból. Berlinből jelentik: Tokiói jelentések szerint a délkínai kormány és a japán kormány között megindultak a közvetlen tárgyalások a függő kérdések megoldására. A japán miniszterelnök kielentette, hogy Japán most már hajlandó Santung megszállás alóli mentesítésére.

Lemondott az iraki kormány. Londonból jelentik: A Reutter távirati iroda közlése szerint Irak miniszterelnöke közölte hivatalosan az angol kormánnyal, hogy Irak és Nagybrittania között megszakadt tárgyalások miatt az iraki kabinet beadta lemondását.

Naponta negyven áldozatot szed a spanyoljárvány Japánban. Berlinből jelentik: Tokiói jelentés szerint Japánban napok óta súlyosabb lefolyásu spanyoljárvány dühöng. A járvány rendkívüli mértékben terjed és az esetek nagy részében az influenza tüdőgyulladásba megy át. Tokió lakosságának csaknem negyven százaléka influenzás. Naponta átlag negyven halálos áldozata van a járványnak.

Lázmentes az angol király. Londonból jelentik: A Birmingham palotából köszívárgott hírek szerint a király már napok óta lázmentes s étvágya is kielégítő. Az orvosok szerint már két héten belül lehet gondolni arra, hogy az uralkodót tengeri klímájú üdülőhelyre szállítsák.

Alkoholmérgezések Newyorkban. Londonból jelentik: A Daily Telegraph newyorki jelentése szerint az elmúlt évben 1565 alkoholmérgezéses baleset történt Newyorkban.

— Tripolisban megfúttak a bennszülöttek a modern harcászat „vivmányai” elől... Rómából jelentik: Tripolisban az olasz sziens csapatok és a bennszülöttek között véres harc folyt, melyben a bennszülöttek kétszáznyolc halottat veszítettek. Az olasz csapatok vesztesége halottakban tíz és sebsültekben mintegy husz ember. A bennszülöttek megfúttak a modern harcászat eszközei elől.

— Elsüllyedéssel küzd egy angol hajó az óceánon. Párisból jelentik: A nyugati partvidék szikratáviro állomásának jelentése szerint az óceánon ma délután egy angol gőzös viharba került és segítségkérő jeleket adott le. A szikratávira több hajó állomása fogta fel s mint a francia part állomás jelenté, a hajók felkeresték a segítségkérő jeleket jelzett helyet, de ott a gőzösnök nyomát sem találták. Számolni kell a hajó elsüllyedésével.

A Matild-viz

egyetlen banketten sem hiányozhat, mert ez a vezető márka.

Az importkereskedelem a vámrevízió elhalasztását kéri. Bukarestből jelentik: Az a hír, hogy a kölcsönrel kapcsolatosban a kormány bizonyos külföldi áruk részére állítólag tekintélyes vámkedvezményeket ígért, nagy izgalmat keltett kereskedők körében. A belföldi piac most tani krízise, a fogyasztás csökkenése, valamint az emiatt felgyült áruk azonnali felszabadításának lehetetlen volta miatt, a vásárlásokkal túlhalmozott kereskedők aggodalommal tekintenek az ilyen természetű nemzetközi egyezmények elé, amelyek a kölcsönrel kapcsolatban válnának esedékessé. Ha ugyanis az országba most vámentesen vagy lényegesen olcsóbb vám mellett jönnek be külföldi áruk, a kereskedők képtelenek lennének a drágábban beszerzett és részben még le sem hívott árukészleteket megfelelően értékesíteni. Eppen ezért a regáli nagy importőrök azt kéri a kormánytól, hogy mindentelő vámentesülést 5-6 hónappal halaszson el, mert ennyi időre van szüksége a piacnak a mai abnormalis helyzet mellett a már leköltött és még el nem adott áruk felvételére.

PIHENÉS SZABADSÁG után vágyik mindenki. Erejét, munkaképességét töltésíti az *Ovomaltine*: az energia és tápérték koncentrációja.

— Farsangi tréfa az európai sajtóval. Londonból jelentik: A londoni Daily Mail nyomán tegnap egész Európában elterjedt a hír, hogy Salamon király egyiptomi feleségének aranykoporsóba helyezett mumiáját sikerült megtalálni. Mára kiderült, hogy az egész dolog vas-tag farsangi tréfa, mellyel az Almokattan egyiptomi lap ültette fel a londoni lapokat. Az Almokattan szenzációs tudósítást közölt a dologról, melyet Londonba táviratozott meg félrevezetési célzattal. A tréfa sikerült és tegnap egész Európában szenzációs jelentéseket lehetett olvasni Salamon király egyiptomi feleségének mumiájáról és annak aranykoporsójáról.

— Gyomoriájás, gyomornyomás, bél-sárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fulzugás halvány arcszín, rossz kedv a természetes „Férenc József” keserűvíz használata által elmúlik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar **Férenc József vízről**, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Rádió műsor

Idő: közép-európai

— Rádióamatőrök figyelmébe. Értésítjük előfizetőinket, hogy mátol kezdve hetenként kétszer, kedden és szombaton Radio-rovatunkban a műsoron kívül más speciális rádiókérdésekkel is fogunk foglalkozni. Amennyiben bármelyik előfizetőnknek szakkérdésekben in formációkra volna szüksége, szívesen állunk rendelkezésére és szerkesztőségünk megkeresése után rovatunkban válaszolunk kérdéseire.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 24. — Budapest 9.15: A Temesváry-trió hangversenye; 12: Déli harangszó, időjárás, hírek; 12.20: Zongorahangverseny; 13: pontos időjelzés, hírek; 16: A földművelésügyi miniszterium előadása; 17.15: Rádió Szabadegyetem; 18.20: Szimfonikus zenekari hangverseny; 19: Gyorsirási tanfolyam 19.35: Angol nyelvoktatás; 20.10: Moller A fősvény — előadása; 22.15: Pontos időjelzés, hírek; 22.30: Rigó János és zenekarának hangversenye. — Bécs, 11: Déli előtti hangverseny; 16: Délutáni hangverseny; 20.05: Vidám este; Ulána esti hangverseny. — Berlin, 16.30: Orgonajátékközvetítés. Utána hangverseny; 22: Táncczene. — Breslau, 16.30: Szórakoztató zene; 20.15: Szimfonikus hangverseny; 22.30: Táncczene. — Brunn, 16.30: Délutáni hangverseny; 19.30: Hegedűhangverseny; 20: Zenekari hangverseny. — Kassa, 17.10: Szórakoztató zene; 20.30: Gordonkahangverseny; 20.55: Táncczene. — Köln, 13: Déli hangverseny; 22.10: Könyvi zene; 21: Egy zenés előadás közvetítése. — Königsberg, 16: Délutáni hangverseny; 20.15: Esti hangverseny; — Milánó, 20.30: Egy opera közvetítése. — Nápoly, 17: Dora Nardi (szoprán) hangversenye; 21: Egy operett közvetítése.

PÉNTEK, JANUÁR 25. — Budapest, 9.15: A m. kir. I. honvédegyalozred zenekarának hangversenye; 9.30: Hírek; 9.45: A hangverseny folytatása; 12: Déli harangszó, hírek és időjárásjelentés; 12.20 A Temesváry-Kerpely-Polgár trió hangversenye; 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vállásjelentés; 14.30: Hírek, elelmiszertárak; 16: Onkel Hans németnyelvű mesedélutánja; 17.10: Természet-tudományi előadás; 17.40: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye; 18.50: Francia nyelvoktatás; 19.30: Kabaré est; 21.50: Gramofonhangverseny; 22.50 Francia opera est; Zenekari hangverseny. — Bécs, 11: Délelőtti hangverseny; 16: Délutáni hangverseny; 17.40: Zeneakadémiai hangverseny; 20.15: Wilhelm Kienzl Der Kuhreigen — zenészmű előadása; — Berlin, 16.30: Szórakoztató zene; 20: Szórakoztató számok. Utána Géczy Barnabás zenekarának hangversenye. — Bukarest, 17: Délutáni zene; 16: Szórakoztató zene; 18.30: Esti hangverseny; 21: Nadia Kebap zongoraművész nő hangversenye. — Breslau, 16.30: Kamarazene; 20.15: Fritz Jode hangversenyének közvetítése. — Hamburg, 16.13: Koloratur áriák olasz operákból; 19.25: Rossini: Tell című operájának közvetítése. — Milánó, 16.30: Jazz-band; 20.30: Szimfonikus hangverseny. — Nápoly, 17: F. Mercadante (szoprán) hangversenye; 21.02: G. Puccini: Manon Lescaut című operájának közvetítése. — Prága, 12.30: Déli hangverseny; 16.30: Délutáni hangverseny; 19: Kamarazene. — Róma, 17.30: Szórakoztató zene; 20.45: Részletek Dr. Soup pé: Boccacio című operettjéből.

SZOMBAT, JANUÁR 26. — Budapest 9.15: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye; 12: Déli harangszó, hírek és időjárásjelentés; 12.20: Gramofonhangverseny; 17: A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja; 17.10: Szalontrio hangverseny, Láng Jolán hangversenyének közreműködésével. 19.15: Kacsah-Pongrácz: János vitéz című operettjének előadása; 21.50: Pontos időjelzés, hírek. Utána: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs

11: Délelőtti hangverseny; 17.30: Beethoven szonáták; 19.10: Annemarie Lischke dalestje. — Bukarest, 17: Délutáni zene; 18: Broscaresco dalestjes hangversenye; 18.30: Esti hangverseny. — Breslau, 16: Szórakoztató zene; 21: Mafaldo Salvatini hangversenyének közvetítése; 22.30: Táncczene. — Brunn, 17.55: Duók és áriák német operettekéből; 19.18: Operaelőadás. — Leipzig, 16.30 Zenei hóbot. 20.20 Grieg-Svendsen-estély; 21.50: Vidár hétéve; zongoraparódiák. — Leipzig 16.30: Viktor Holländer hangversenye. 22.30: Táncczene. — Milánó, 21: Egy opera közvetítése a Scala színházból. — Prága, 12.30: Déli hangverseny; 16.30: Délutáni zene; 22.25: Cigányzene. — Stuttgart, 15: Schubert hangv. 16: Táncczene; 20.30: Zenekari hangverseny. Régi zene. — Varsó, 20.30: R. Benatzky: Acheu Mimi című operett előadása.

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora: Csütörtök fél 6 órakor: Mary Dugan bűnPöre. (Amerikai bűnügyi történet. Ujdonság, mérsékelt helyarákkal. Poór Lillivel. Sorozatszám: 231.) Csütörtök fél 9 órakor: Az élő holttest. (Ünnepi előadás Tolstoj születésének századik évfordulóján. Bevezető előadást tart Gál Gábor. Napibérlet. 24. szám. A. Sorozatszám 232.) Péntek: Te csak pipáld Ladányi. (Bérlet-színház. Ünnepi előadás Csathó Kálmán írói működésének 25-ik évfordulóján. Sorozatsz. 233.) Szombat d. u. fél 4-kor: Bánk bán. (Ifjúsági előadás, nagyon olcsó helyarákkal. Poór Lili, Szentgyörgyi István, dr. Janovics Jenő főlépésével. Főadótanár: Pálfi Márton. Ssz. 234.) Szombat este 8 órakor: Dr. Szabó Juci. (Esti előadás mozihelyarákkal.) Szombat éjjel 11 órakor: A világ anvja. (Az amerikai zsidó színházról vendégjátéka, az amerikai Duse: Anna Jacobovici főlépésével. Bérlet-színház. Premiére-helyarákkal. Sorozatszám: 236.)

Vasárnap d. u. fél 3 órakor: Csizmadia, mint kísértet. (Népszínmű-előadás. Szentgyörgyi István főlépésével. Mozi-helyarákkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Ssz. 237.) Vasárnap d. u. fél 6 órakor: A tanítónő. (Földessy Ilona vendégjátékával Rendes helyarákkal. Szentgyörgyi István főlépésével. Ssz. 238.) Vasárnap este 9 órakor: Pénz, szerelem és nyomorúság. (Az amerikai zsidó színházról második vendégjátéka. Premiére-helyarákkal Ssz. 239.) Hétfő: Eltört a hegedű. (Operett-ujdonság, bérlet-színházban, Karácsonyi Ilivel, Betegh Bábival. Sorozatszám: 240.) Kedd: Az utolsó Verebély-lány.

A Magyar Színház mozi-műsora: Csütörtök délután fél 4 és fél 6 órakor: Leánysors. Pénteken délután fél 4 és fél 6 órakor: (utoljára) Leánysors.

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora: Péntek: Aida, Heltay Idával és Emil Marinescuval. Szombat: Napkeleti királykisasszony. Vasárnap délután: Manon. Vasárnap este: Napkeleti királykisasszony.

A színházi iroda közleményei:

Ma fél 4-kor: Leánysors, fél 6-kor: Mary Dugan bűnPöre, fél 9-kor Élv Holt test. Igen változatos és szerföltött mozgalmas a magyar színház mai napja: Délután felnegykor filmelőadás lesz, a híres Leánysors (a leánykereskedelem vértörrelő képei) kerül vetítésre s a legdrágább jegy 20 lej. Félhatkor az idei

évad legnagyobb sikere bűnügyi drámája, az amerikai Mary Dugan bűnPöre kerül színre. Este félkétkor pedig Tolstoj Leó születésének 100-ik évfordulóját ünnepli a színház az Élv holttest reprizével. Bevezető előadást Gaál Gábor tart.

Holnap Csathó Kálmán-est a magyar színházban. Csathó Kálmán írói munkásságának 25-ik évfordulóját ünnepli holnap este a színház Te csak pipáld Ladányi előadásával. Csathó Kálmánról dr. Kristóf György egyetemi tanár fog bevezető előadást tartani.

Szombaton este 8 órakor: Dr. Szabó Juci mozihelyarákkal.

Az amerikai zsidó színházról vendégjátéka. Valóságos lázzal várja Kolozsvár egész közönsége vallási különbség nélkül a híres amerikai zsidó színházról vendégjátékát. Ennek a nagyszerű zsidó színházról, amely Amerikában a legelső klassziszt képviseli, ez az első európai turnéja. Ahol játszanak, mindenütt magukkal ragadják, valóság-gal megbabonázzák az európai közönséget. Van egy drámai színésznőjük, aki csak Duseval, Sarah Bernharddal vagy Jászai Marival hasonlítható össze: A neve Anna Jakobovitz. Az amerikaiak legnagyobb drámai színésznője. Az amerikai zsidó színházról csak két estén fog Kolozsvárról föllépni, mert szerződésük hétfőtől már máshová szólítja őket. Szombaton este 11 órakor a Világ anyjában s vasárnap este 9 órakor a Pénz, szerelem és nyomorúság című darabokban lépnek fel. Jegyekről az óriási érdeklődésre való tekintettel táncos előre gondoskodni.

Eladó Clujon árverés útján:

- Három emeletes modern, új bérpalota a város központjában (Str. Regina Maria 36), évi egymillió lej jövedelemmel.
- Nyomda és zinkográfia komplett be rendezéssel üzemképes állapotban, a legmodernebb gyorsajtó, szedő, hajtogató és könyvkötészeti gépekkel és irodalmi berendezéssel.
- Körülbelül 3000 kgr. csomagolópapírnak megfelelő nyomtatvány. Mindezen tárgyak a Viata cég és Iacob B. Sima esődtömögének tulajdonát képezik és árverésre kerülnek. A reflektánsok zárt ajánlatot nyújthatnak be dr. Ioan Pordea közjegyzőnél Cluj, Str. Regina Maria 18 sz. 10 százalék övedék felvételével 1929. február 15 d. e. 11 óráig, amikor is szóbeli ajánlatokkal folytatódik az árverés.

Részletes felvilágosítás és az árverési feltételek a fennnevezett közjegyzőnél és alólírott esődtömög gondnoknál kapható.

Dr. Petru Metes ügyvéd Cluj, Strada Regina Maria 47.

— Az Uj Kelet máramarosszigeti előfizetői és olvasói figyelmébe! Tisztelettel értesitem az Uj Kelet kolportázsát Máramarosszigeten reorganizáltam és így a város bármelyik részében lakó előfizetőknek a lap a délutáni órákban lesz kézbesítve. Lapunk érdekében történő megkeresések, vagy reklamációkkal szveskedjenek az Uj Kelet fiókiadóhivatalához (Str. Stefan cel Mare-Feeske u. 38) fordulni. Kiváló tisztelettel Schöb

Csütörtök, Nagy Osz A bécsi (Bucuresti-Kelet tud.) A an erős temp tranzakciók és intenzívebb m kóvárosi pénz akóó mögött kaa húzódik bizalom alapj felelő pozíció man piacon, üzleti lehetősé A legfrissebb Mihalac tézkeedés Az osztrák 10-ikén feleme idején részlete fális helyzet el exportot. Az ut sulyos vesztes az új osztrák intervenáltak intézkedéseket ben. A hivata szemben az ex az új vámkaf mert Ausztria fedezni tudja sősorban demo tportvántari nyit hogy Ma osztrákok nem hat. Mihache m losságu problé kijelentést tette

DEVIZAR	
Zürich	---
New York	---
London	---
Páris	---
Milano	---
Prága	---
Budapest	---
Belgrad	---
Bukarest	---
Varsó	---
Bécs	---
Berlin	---

Közgazdaság

Nagyarányu kereslet van a lej iránt külföldön

A belföldi piacon nem lehet jelenleg devizát elhelyezni

(Cluj-Kolozsvár, január 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A stabilizációs kölcsön tárgyalások kedvező mezejének hatása alatt a legtöbb külföldi pénzpiacra halmozottan nagy kereslet indult meg a lej iránt. Az erdélyi pénzintézeteket különösen Bécsből és kisebb mértékben Bukarestből is valóságos elhalmozták vételei megbízásokkal lejben, illetve eladási

megbízásokkal devizákban. A belföldi piacon azonban majdnem lehetetlen árut elhelyezni és a mai napot az abszolút tizetelenség jellemezte. A külföldi devizák árfolyama 32.11-es alapon csak névleges jelzéssel szerepelnek. Bankkörökben a lej iránt megnyilvánuló nagy kereslet egy küszöbönálló hossz-mozgáalom előjelenek.

Osztrák tőke vonul be a Banca Generalához

A bécsi Wiener Bankvereinrel folytat tárgyalásokat az intézet

(Bucaresti-Bukarest, január 23. Az Uj Kelet tud.) A stabilizációval kapcsolatos erős tempóban megindult tőkeemelési tranzakciók és tőkekoncentrációk egyre mélyebb méreteket kezdenek ölteni a fővárosi pénzpiacra is. A legtöbb tranzakció mögött a külföldi tőke bevonása húzódik meg, amely a visszanyert bizalom alapján sietve igyekszik megfellelő pozíciót biztosítani magának a román piacra, a köztről várható nagy lehetőségekre való tekintettel. A legfrissebb ilyen tranzakció a libe-

rális érdekeltségű Banca Generala a Török Románesti pénzintézetnél van előkészületben. Ez a hatalmas bank a bécsi Wiener Bankvereinrel folytat érdekeltségvállalási tárgyalásokat. A tárgyalások lényegéről és stádiumáról még nem szivárgott ki megbízható hír, annyit azonban mégis tudni vélnek pénzügyi körökben, hogy a bécsi nagybank igen tekintélyes érdekeltséget hajlandó vállalni a Banca Generalánál, amellyel messze-menő tervei vannak.

Mihalache földművelésügyi miniszter sürgős intézkedéseket ígér az élőállatexport biztosítására

Az osztrák kormány által január 10-ikén felémelt állatvámok, mint annak idején részletesen megírtuk, katasztrofális helyzet elé állítják a romániai állatexportot. Az utóbbi hónapokban amugyis súlyos veszteségekkel dolgozó exportörök az új osztrák vámokkal kapcsolatban intervenáltak a kormánynál és sürgős intézkedéseket kértek ebben a tekintetben. A hivatalos osztrák magyarázattal szemben az exportörök azt állítják, hogy az új vámkat nem azért léptették életbe, mert Ausztria mezőgazdasága ma már fejletlenebb a szükségletet, hanem elsősorban demonstratív céllal a román importvámjaira ellen, amit az is bizonyít, hogy Magyarországgal szemben az osztrákok nem emelték az élőállatvámot.

Mihalache miniszter ezzel a nagyfontosságú problémával kapcsolatban azt a kijelentést tette, hogy a földművelésügyi

minisztérium különös gondot foglalkozik az állatexport kérdésével az összes külföldi piacokra való tekintettel és utasította is már az állatügyi igazgatóságot, hogy az összes exportlehetőségekről készítsen terjedelmes jelentést, amelynek alapján a kormány gazdasági bizottsága el fogja határozni az állatjuttatás intenzív tételére alkalmas intézkedéseket. A miniszter hangsúlyozta, hogy a román élőállatexport mai kedvezőtlen helyzete meg fog változni.

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejért kapható az Uj Kelet könyvoszt.-ban

Hirdessen az Uj Keletben

10 havi részletre

A regényírás remekei

IV. sorozat
Angol zsidó író (magyarul)

1. RIDER-HAGGARD: Ö (She)
2. RIDER-HAGGARD: Ayesha visszatér
3. RIDER-HAGGARD: Salamon király kincse
4. RIDER-HAGGARD: A tudás leánya
5. RIDER-HAGGARD: Páviánó

Az öt kötetből álló sorozat valódi arany-nyomású egész vászonkötésben ára 950 lei, 10 havi részletre, havonta 95 lei.

Legújabb könyvek

(Teljes vászonkötés, aranyozás.)

I. sorozat: Vallance: A dadaista fénykép titka. Ady: A minden titkok verséből. Lacratelle: Egy zsidógyerek története. Biró: A bazini zsidók. Barta Lajos: Szerelmem. Lányi Sarolta: Ajándék. Biró Lajos: Alarcok. Karinty: Két mosoly. Ára 1100 lei, 10 havi részletre, 110 lei havonta. (8 kötet.)

II. sorozat: Krudy: Nagy kopé. Ady: Rövid dalok. Ady: Margita élni akar. Ady: Még egyszer. Füst M.: Az elmúlás kórusa. Fothy János: Üvegház. 6 kötet ára 800 lei, 8 havi részletre, havi 100 lei.

III. sorozat: Kállay Ernő: Uj magyar piktura. Petrovitsch: Ujokról és régiekről. Ady: Levelek Párisból. Nagy: Szintézis I. Munkácsy: Emlékeim. Ady: Könyv. Lehel: Cézanne. Vincent: Van Gogh levelei. 8 kötet ára 1700 lei, 10 havi részletre, havonta 170 lei.

IV. sorozat: Firenze: Szerelmi széphistóriák. Voltaire: A vad ember. Cazotte: A szerelmes ördög. Gedő: Száz magyar színész karikatúrája (szöveggel). Szép Ernő: Elalvó hattyu. 6 kötet ára 800 lei, 8 havi részletre, havi 100 lei.

V. sorozat: Bródy Sándor: A szerelem élettana. — Tersánszky: A havasi seiyemfiu. Füst M.: Advent. Tersánszky: Kakuk Marci ifjúsága. 4 kötet ára 600 lei, 6 havi részletre, havi 100 lei.

Rendelésnél kérjük a sorozat számának pontos feltüntetését.

TIBOR DÉNES: Miért?

II. kiadás. I. kötet. Zsidó katonák a fronton.

Vádirat a háború borzalmiból. Gyönyörűen megírt szentimentális novellák, élmények, riportok a nagy háborúból. (Egyedül jogosított kiadás). Színes fedőlappal, papirkötés. Kérje utánvétellel. Portóval együtt 135 lei.

Megrendelhető:

az „Erdélyi Génius” könyvterjesztő vállalatnál Cluj, Strada Ion Miorescu 12. Megrendelés után az egész sorozatot egyszerre szállítjuk. Előleget nem kérünk! Itt levélben és pontosan kitérve az Erdélyi Génius könyvterjesztő vállalatnak Cluj beküldendő.

A mai napon megrendelem az „Erdélyi Génius” könyvterjesztő vállalat fenti könyveit, művészi kiállításban, aranyozással, teljes vászonkötésben. A sorozat címe _____ lej vételárban _____ havi részletre. A sorozat címe _____ e hónaptól kezdődően kérem részemre az összes könyveket egyszerre _____ lej utánvétellel és 30.— lej portóköltiséggel leszállítani sziveskedjenek. Tudomásul veszem, hogy az „Erdélyi Génius” vagy saját postautóványaimon havonta a részleteket pontosan beküldeni tartozom. A havi részlet elmulasztása esetén az egész vételár egyszerre válik esedékessé. A rendelés vissza nem vonható.

Név: _____ Foglalkozás: _____
Lakhely: város, megye, v. község _____ utca, házszám _____

Kelt 19 _____

A rendelő aláírása (és lehetőleg pecsétje.)

— Román, angol, francia, német, olasz, szláv fordítások, levelek, kérvények, tudományos, irodalmi és közgazdasági cikkek. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordító iroda. Str. Memorandului 9.

*Olcsó gramafon és legjobb lemezek a „Safurth”-ban Cluj. P. M. Viteazul.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szö 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állatkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 25 lej, előfizetőknek 15 lej.

A tg.-mureși Izr. Hitközségnek jókarban levő pászkagépek nagyon olcsó árban eladóak. Bövebbet Izr. Hitközség Tg.-Mureș.

Egy jobb családból való urleány megfelelő iskolai képzettséggel, pénztári vagy kezdő irodai munkát vállal. Cim a kiadóban.

Ozlethelyiségek a Wesselényi-ucca mellett igen olcsó árban kiadóak. Bövebbet Moskovitz & Comp.

Barzel
fierarie - vasúzet
CLUJ
(Kolozsvár) P. M. Viteazul 13. szám.
Telefon 10-43

Hajhullás
és hajkorpa ellen legjobb szer az „Egger-Petrol”
Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában

oooooooo

Hunwald
Cluj, Str. Vlahuta (voit Boiyai-u.) 3.
Telefon 1-47 szám

Üvegcsiszoló és tükrögyár. Tábla-üveg raktár és üvegcsiszoló vállalat. Hibás tükrök újra foncsorozása

TÖZSDE

DEVIZÁK	Kolozsvár	Váltapiac 1929 január 23 (Rador)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárás						
Zürich	3215-3216	—	—	492	3215	1193	13694	65005	1923
Newyork	166-167	52006	520	25590	16605	57350	71180	3380	—
London	806-807	252187	252175	12408	807	2781	345175	16393	485
Páris	653-654	2732	203250	—	62	2241	2782	13205	39075
Milano	874-875	2721	13385	—	873	3001	3723	17687	52325
Prága	492-493	153850	153850	—	495	1697	12106	—	256
Budapest	492-493	96750	90750	—	2910	—	12409	58925	—
Belgrád	2902-2905	913	918	—	992	1007	1249	5933	176
Bukarest	—	312	312	1545	—	3445	42737	2092	6650
Vasó	—	5820	5820	—	18	6430	7980	37887	—
Bécs	2340-2342	7895	7305	—	2347	8056	—	47477	—
Berlin	3965-3968	32735	12368	—	3975	13627	16914	80320	—

Száz lej árfolyama: (utó) Zürich 312, Páris 1545 Budapest 344, Bécs 42712, Prága 203025

Hotel „Terülj asztalkám“

Írta: CATHERINA GODWIN,

Oh, ettől az órától fogva győztesen emelkedni fog és az élet nagy színeszéként majd óriásivá tornyozza képét a tömeg fölé!

IV.

Sin ur csaknem szédült, miután viszatért az uccára. Vajjon a sok képtől, amit a lepedőn látott, vagy azoktól, amelyek benne magában kergetőztek?

Odakünn sötétedett már, néhány perc-re volt szüksége amíg eligazodott a valóságban.

Szép kis valóság! Minden oldalról harsogták az estilapok címeit és ha bennük diszeleg az „Elveszett!“ — akkor végük van a vakmerő reményeknek!

Szorogva állást foglalt egy lámpás alatti és áttanulmányozta a hirdetések — időközben eső esett és a levegő frissítően hatott — a kalmár fölélegzett — nem, az „Elveszett!“ sehol sem mutatkozott!

Az emberáradat még hangosabban zajlott, mint délután. Ebben az órában már sokan azon voltak, hogy vidámrá változott arckifejezéssel kiizzadják maguknak azt, amit ők élvezetnek neveztek.

A kalmár körbe hordozta zömök testét egy hirdetőoszlop körül, a feje kissé még mindig szédült... — hogy titkos örömtől-e vagy félelemtől — nem tudta megkülönböztetni. Harckészen megfeszíté békanykát és tovább ügött az iv-lámpák alatt.

Most a pályaudvar előtt állt, a nagy fényes óra mutató a kilencedik órát jelezték.

Sin ur hirtelen heves szomjuságot érezett s úgy érezte — bár térde roskadozott — mintha szárnyai lennének. Repülni a magasba, új, soha nem érzett érzés!

Miért bolyongott ide-oda az estéli uccákon?

Ki mondta egyáltalában, hogy mindjárt észreveszik a veszteséget? Kétségtelenül jól elrendezett bankócsomagokról van szó, — az életben a legfurcsább vélekedések is előfordulnak — talán a régi tulajdonos egy másik városban lopta és sietős menekülés közben itt elvesztette őket.

A kalmár még mindig tépelődve állt a pályaudvar esernoka előtt: milyen hangosan füttyültek a vonatok, milyen mecsjítő volt ez? Voltaképpen mi akadályozná meg abban, hogy egyszer elutazzon más városba is — hogy túl a határon vándoroljon kellen?...

Akkor nézre csak ij. Strauss ur és kedves nővére, ha a jelentéktelen Sin ur hirtelen világtörli utra indulna, ha a legdivatosabb öltözékben venne buszt a viszont nemlátásig.

Egy autó fenyegető túlkölése kiragadta az álmódosított gondolatai közül s a soffőr épen nekikészült, hogy lehordja a szétvetett lábakkal álldogáló gyalogjárót. De émez uralkodói gesztussal magához intette, elmerült a börpárnák közt és erőlyes hangon egy éjjeli mulató címét nevezte meg.

V.

Ha valaki Sin ur külsejével egy drága mulatóhelyet keres fel, akkor minden szemes tulajdonos teljes joggal azt gondolja, hogy ez a vendég épen egy na-

gyon előnyös üzlet lebonyolítása után van.

A főpincér nem volt épen valami nagyon előzékeny, mikor barátunk öntetlen kidüllesztett mellkassal, zsebreárgott kézzel és szája szögletében lógó szivarral belépkedett és az egyik vörös páholyban leült, hogy ne mondjuk téhenkedett.

A vendég azonban erőlyesen cséttintett a pincérnek, összeráncolt homlokával vizsgálta az étlapot és humárt rendelt. Csak semmi gyengeség! Csak nem kételkedni a saját sikerében! Sin ur egyszerűen fatalistává változott: — Mindenkiel érdeme szerint jár el a sors! A véletlen: a sors kicsiben.

Ahogy ott ült, nem is mutatott olyan rossz képet. Széles, barnásvörös arc-bőrű feje, fekete, ragyogó szeme, erőlyes álla a tükröző kaucsukgallérral alatta és ruhájának nagy sárgásbarna kockái e meghitt világításban idegen-szerűen, exotikusan hatottak.

Telt ajkához emelte a pezsgős poharat. Nem volt ő habzóoló munkakerülő, nem, a munka embere volt világlátásban — csak mindaddig nem állt azon a helyen, amely őt megillette. Most szélesen hátradől kényelmes ülésében.

A terem közepén üres tér volt a táncolók részére. Most épen „Jo és Jolly“ ugrált rajta, megnyerő mosolyukat kioldozgató a magányosan pezsgőző vendég felé.

Később a vendégek produkáltak magukat, előbb az artisták, aztán az amatőrök — manapság senki sem elégszik még azzal, hogy néző legyen!

Ah... Sin ur is vágyakat kedett érezni magában, hogy hamarosan magasabb színpadon mutatkozzon be, ám-bár elhatározta volt, hogy óvakodik a feltűnéstől.

De ugyan ki ismerte őt itt? Hogy lármázott a jazz — bolond egy zürzavar — mégis csak kissé egyedül érezte magát.

Néha-néha enyhe vággyal teli pillantást vetett egy formás kebelre, de azért visszautasította a szomszéd asztal egy kifeszett szépségének közeledését. — Csak a kis csirkefogókat lehet mindjárt befogni.

Már maíndem minden asztal foglalt volt és kezdődött a „hangulat“, midőn egy vendég lépett be, aki nyilván szintén „outsider“ volt ezen a helyen.

A főur, mint minden jó pincér, fel tudta becsülni a vendégeit, egyenesen ahhoz az asztalhoz tessékeltte a jóvóányt, amelynél a magános Sin ur üldögélt.

— Foglalva! — mormogta barátság-talanul a kalmár és elutasítón szétterpeszkedett, mintha valamennyi székesen ő ülne.

— Boesánat uraságod, a többi asztal rendelve van, ez az egyedülálló ur csak nem zavar?

Az egyedülálló ur helyet foglalt. Egyelőre valóban nem zavarta a kockás ruháját, az étlapot tanulmányozta, nehéz, keleties szemhéjjal lecsüggtek s midőn egy pillantásra felüldözték őket, szeme mélabusan és barnán pislogott szomszédjára.

Sin urnak elég ideje volt rá, hogy ráerőszakolt asztali szomszédját behatóan tanulmányozza: hozzá hasonló ember volt, aki egy üzletkötés után vagy ta-

lán még az előtt állt. Sőt minden bizonynyal előtt még, mert magaviselete elárulta, hogy gondolatai teljesen lefoglalják. Szórakozottnak és ernyedtnék látszott, fonnyadt, sárgás bőrébe csak akkor költözött némi élénkebb szín, mikor belemerült a hordó senore élvezetébe. Azután meg sietve felhőrpintett egy teli pihár bordeauxit és Sin ur most biztos volt benne, hogy üzletemberrel áll szemben, aki lassu, érett meggondolás után gyors elhatározással szokott cselekedni.

Miután a sárgabőrű pulykát is elintézte, Sin ur pedig megbirkózott egy tounedoval sauce Béarnaisevel, a két asztaltárs felvétel az édesség kérdését. E kérdés közelebb hozta őket egymáshoz. Sin ur valami hűsítő mellett volt, szomszédja meletet kívánt, a főur „omlette sarpišet“ ajánlott, mely egyszerre hideg és meleg is.

Ilymódon társalgás kezdődött. A keleties férfit elismogolta nevét — „Polencz“ — és bágyadt mosoly közben megmutatta szuvas fogazatát. Sin ur a

saját nevét elnyelte, ismeretlennek kívánt mradni.

A lerített asztal problémáiról beszélgettek. De a jelentéktelen társalgás el-lenére Sin urnak mihamar az volt a benyomása, hogy asztaltársának valami fekszik a szívében, amit szeretne vele kö-zölni.

— Szép manzsettagombok! — jelentette ki Polencz ur és a szafirokra mutatott.

— Ugy találja?

— Épen ilyeneket keresek — nyilatkozott a szikár idegen és mélabus pillantásával körülmogatta a kaucsuk-kézlelőket. — Ugy ám, kedvemre valóknak lennének — tette hozzá barátságosan.

— Megkaphatja őket — mormogta Sin ur szivarjával a szájában. Ámbátor családi emlék... de hát... .

Polencz ur megállapította, hogy az eladási ár máris emelkedett, mielőtt még megnevezték volna.

— Százhuszonöt! — ajánlotta.

— Ön tréfál! — nevetett Sin ur.

— Nem tréfálok én, szavamra — Polencz ur mintegy fájdalmasan lehunyta a szemét. Egy kissé kicsinyek és homályosak ugyan, de hát — kár, kár, szívesen megvettem volna őket.

[Folyt. köv.]

MOST JELENT MEG!

Dr. ROHN HILLEL: A palesztinai kolonizáció

Az első magyar nyelvű könyv, amely rendszeresen összefoglalva ismerteti:

A palesztinai kolonizáció ötvenéves történetét;
a palesztinai kolonizáció módszereit, tárgyi és személyi tényezőit;
a kolonizáció közgazdasági és pénzügyi problémáit.

Ára 60. lej. — Megrendelhető: Az Uj Kelet könyvosztályában.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.

CLUJ, PIATA UNIRII 7. szám

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. — **Saját tőkél 55 millió lej.**

Affiliált intézetek: Tordaanyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Torda, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagynyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Kereszturon, Szászrégenvidéki Takaré- és Hitel r.-t. Szászregenen és népbank r.-t. B-hunyadon. — Mindenbankügyletet legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. Arurak árai a vasut mellett.

Elevenkönyvek

Fiatlok és beérkezettek újszerű írásait adjuk ebben a sorozatban. Új és szenzációs azonban az is, hogy szép kiállítású, egészvászonkötésű könyveket adunk ezzel a sorozattal a lehető legolcsóbb árban, az olvasóközönség legszélesebb rétegei számára.

10 kötet
egész vászonkötésben
820.— lej.

Havi részlet: 150.— lej.

Benoit: A király gyűrűje.

Carco: A hurok.

Cocteau: A párisi fiu.

Curwood: Kazán, a farkaskutya.

Hese: Sziddhárta.

Kistemaekers: Váltott előfogattal.

Michaelis: Hét nővér.

Spunda: A halottbűvölő.

Unamuno: Ez aztán a férfi!

Wells: A tengeri tündér.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztálya útján 150 lejes havi részletben is.

HIRDESSZEN AZ UJ KELET-ben

KIADÓHIV
Str.
SZERKESZT
Ejeli te
ELŐFIZETE
Egész é
Féltve
Neyede
Egy hor

X évfoly

1929 Jan

5689

Amr

Amnesziát
van ennek a sz
ember avatja
nem valamenny
alakulnak, hog
nesztől kisér
Costa-Fora a
ügyesse" hait
frissességel u
gót, hogy tolle
segítségére azo
győződésüket
könyvekben.

Tegnap Kolc
amnesziát-bizo
ügyűk, mér
zist azó más
meglepően caa
fel a zalkuló
hogy a közele
gal várja a k
sté.

A kormány
fa rojtelmesen
kérdést, amely
karulása előtt
nyira halgat,
madával önköz
mondanu, o-
sól sem felol-

am akca az
mondotta, hogy
hogy mikor a
betéden és ne
nemzeti para-

A nemzeti para
jobban, hogy
léso milyen rel
volságából egés
dolgok s ezért
mók életében, i
keimát politiká

val tesznek em
királynak, vagy
születésnapja
jubileumi ünne
kapulót a polh
egyébeként egés
a bírák keze k
nál, nolens vote
sa a törvény h
pon ezért nyul

a kormány a t
perspektívájú
lítás alapján s

A rendörve
atapián a had
citéljék az eté
igy allott elő
bőző fegyházak
nak olyan emb
bűnik, hogy
tak, amelyek a
polgárjogot, s
nyertek. Külf
lomáciai össze

estélyeken a ro
elődsztaínál és
egyszer olyan
akik ha az ost
tesen Románi
kilenc-tíz évi f
kon a doftánai
nának. Ehelye
és egyéb termé
fárgyálnak a r
Van ebben va
minden argum
lágít az amnes
plexumába. A
tele vannak po
működésükkel és